

На основу члана 23. Статута Брчко Дистрикта БиХ ("Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ" број: 1/00), Скупштина Брчко Дистрикта на 54. сједници одржаној 13. децембра 2002.године, усваја

ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ БРЧКО ДИСТРИКТА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 1

Овим законом уређују се начела заштите старих, изнемоглих и других лица у стању социјалне потребе, најмањи обим права на одређене облике социјалне заштите и услови за њихово остваривање основе организације у области социјалне заштите и финансирање те дјелатности, као и друга питања од значаја за остваривање социјалне заштите грађана Дистрикта (у даљем тексту: Дистрикта).

ЧЛАН 2

Социјална заштита је, у смислу овог закона, организована дјелатност усмјерена на сузбијање и отклањање узрока и посљедица стања социјалне потребе у свим областима друштвеног живота и рада и пружања помоћи грађанима и њиховим породицама када се нађу у таквом стању.

Социјалном потребом сматра се стање у којем је грађанину или породици неопходна помоћ у циљу савладавања социјалних тешкоћа и задовољавања основних животних потреба.

ЧЛАН 3

У складу с начелима узајамности и солидарности социјална заштита спроводи се:

- Откривањем, праћењем и проучавањем узрока који доводе до стања социјалне потребе;
- Спречавањем настајања узрока који изазивају стање социјалне потребе;
- Отклањањем стања социјалне потребе, стварањем услова за самосталан живот и оспособљавањем за рад лица која се нађу у стању социјалне потребе;
- Обезбјеђењем неопходних средстава за живот лицима у стању социјалне потребе;
- Пружањем услуга социјалног и другог стручног рада;
- Предузимањем других мјера ради остваривања циљева социјалне заштите.

ЧЛАН 4

Социјална заштита обезбјеђује се грађанима Дистрикта који су неспособни за рад, који немају средстава за живот и сродника који су законом обавезни и у могућности да им обезбиједи издржавање, и грађанима и породицама који својим радом и по основу рада, као и по основу имовинских права усљед посебних околности не могу да обезбиједи довољно средстава за задовољавање животних потреба.

ЧЛАН 5

Носиоци социјалне заштите подстичу развој социјалне заштите, организовано раде на остваривању њених циљева, обезбјеђују остваривање права на социјалну заштиту утврђених овим законом укључујући и финансирање тих права.

Поред обавеза из става 1 овог члана, носиоци социјалне заштите могу установљавати друге облике и права, као и прописивати услове за њихово остваривање, под условом да за то обезбиједи потребна средства.

ЧЛАН 6

Ради вршења послова и реализације права утврђених овим законом оснивају се установе социјалне заштите.

Поједине послове из дјелатности социјалне заштите могу вршити социјално-хуманитарне организације, удружења грађана и поједини грађани, као и друге установе и предузећа у складу са овим законом.

ЧЛАН 7

Права из социјалне заштите су лична и не могу се преносити.

ЧЛАН 8

Врста, облик и обим права из социјалне заштите одређују се у зависности од материјалних могућности носиоца социјалне заштите и стања социјалне потребе лица којима се заштита пружа, при чему се узимају у обзир и услови средине у којој лица живе.

ЧЛАН 9

Право на одређени облик социјалне заштите, прописане овим законом, не може остварити лице које испуњава услове за остваривање таквог права по неком другом основу.

Право остварено по овом закону губи лице које је остварило такво право по неком другом основу.

ЧЛАН 10

Послове и задатке социјалне заштите врше стручни радници: социјални радници, правници, психолози, дефектолози, педагози, социолози, љекари и друго медицинско особље.

Овим актом установа социјалне заштите ближе се одређују радна мјеста на којима раде наведени стручни радници.

Радници из става 1 овог члана врше послове социјалне заштите у складу са принципима социјалне политике, савременим методима социјалног рада, достигнућима науке и друштвеног морала.

При вршењу послова социјалне заштите обезбјеђује се чување професионалне тајне.

ЧЛАН 11

Носилац социјалне заштите на подручју Дистрикта је Влада Брчко Дистрикта БиХ (у даљем тексту: градоначелник), коју ће представљати градоначелник, а средства за остваривање права из социјалне заштите обезбјеђују се из буџета Дистрикта.

ДЕФИНИЦИЈЕ

ЧЛАН 12

Малољетником без родитељског старања сматра се лице без оба родитеља, непознатих родитеља, напуштено од родитеља, родитеља лишених родитељског права и родитеља спријечених да врше родитељску дужност.

ЧЛАН 13

Малољетником ометеним у физичком или психичком развоју сматра се лице са оштећењем чула вида или слуха, поремећајем у говору и гласу, тјелесним оштећењем, психичком заосталашћу или с комбинованим сметњама.

ЧЛАН 14

Васпитно занемарени малољетник је лице које због недовољног надзора и бриге родитеља, те негативног утицаја средине нарушава општеприхваћене друштвене норме понашања.

Васпитно запуштени малољетник је лице које својим понашањем у већој мјери нарушава општеприхваћене друштвене норме и врши прекршаје или кривична дијела.

ЧЛАН 15

Малољетником чији је развој ометен породичним приликама сматра се лице чији родитељи због несређених породичних односа, злостављања, материјалних или других разлога нису у могућности, да му обезбиједи нормалне услове за правилно васпитање, физички и психички развој.

ЧЛАН 16

Злостављана дјеца су малољетници којима је нанесен физички или психички бол или оштећење, а које је проузроковало угрожавање здравља, физичког и психичког интегритета личности или онемогућило нормалан развој лица.

ЧЛАН 17

Материјално необезбијењеним, за рад неспособним лицем сматра се одрасло лице које нема неопходних средстава за издржавање, неспособно је за рад и не може да обезбиједи средства за живот по неком другом основу.

ЧЛАН 18

Старим лицима без породичног старања у смислу овог закона сматрају се лица старија од 65 година, односно која немају чланова породице ни сродника који су по закону обавезни да их издржавају или ако их имају, да нису у могућности да извршавају обавезу издржавања.

ЧЛАН 19

Инвалидним лицем сматра се одрасло лице код кога, усљед физичких или психичких недостатака, постоји потпуна или дјелимична неспособност за рад.

ЧЛАН 20

Лицем с друштвено-негативним понашањем сматра се лице које се одаје беспосличењу, скитњи, просјачењу, проституцији, алкохолизму или уживању опојних дрога.

ЧЛАН 21

Лицем коме је усљед посебних околности потребан одговарајући облик социјалне заштите, сматра се лице које се нађе у стању социјалне потребе због претрпљене елементарне непогоде, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова домаћинства, повратка с лијечења, немогућности запослења, отпуштања са издржавања казне затвора или извршења васпитне мјере.

ЧЛАН 22

Злостављаним лицем сматра се одрасла пунољетна особа над којом је почињен намјерни акт у сврху наношења бола, физичког или психичког оштећења које је проузроковало угрожавање здравља, физичког или психичког интегритета личности.

ЧЛАН 23

Самохраним родитељом сматра се родитељ који није у браку, не живи у ванбрачној заједници са другим родитељом дјетета или дјете и сам брине за своје дијете или дјецу.

ЧЛАН 24

Мјесечним приходом у смислу овог закона се сматра укупан нето приход остварен у току једне године подијељен на 12 мјесеци.

ЧЛАН 25

Просјечна плата у смислу овог закона дефинише се као просјечна мјесечна нето плата утврђена мјесечним статистичким извјештајем Управе прихода Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

ЧЛАН 26

Породица у смислу овог закона дефинише се као животна заједница родитеља и дјеце и других сродника.

II. КОРИСНИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 27

Корисници социјалне заштите у смислу овог закона су лица која се налазе у стању социјалне потребе:

1. малољетници;
 - без родитељског старања,
 - ометени у физичком или психичком развоју,
 - васпитно занемарени и запуштени,
 - чији је развој ометен породичним приликама,
 - злостављана дјеца.
2. пунољетна лица;
 - материјално необезбијеђена лица, за рад неспособна лица,
 - стара лица без породичног старања,
 - инвалидна лица,
 - лица са друштвено негативним понашањем,
 - остала лица у стању социјалне потребе којима је због посебних околности потребна социјална заштита,
 - злостављана лица,
 - самохрани родитељ.

Градоначелник може проширивати круг корисника социјалне заштите из претходног става, у складу с плановима развоја социјалне заштите.

III. ПРАВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 28

Права у социјалној заштити у смислу овог закона су:

1. услуге социјалног и другог стручног рада;
2. новчана и друга материјална помоћ;
3. оспособљавање за живот и рад малољетних лица с посебним потребама и одраслих инвалидних лица;
4. смјештај у установу социјалне заштите или у другу породицу;

5. кућна њега и помоћ у кући.

IV. УСЛОВИ ЗА СТИЦАЊЕ ПРАВА НА ПОЈЕДИНА ПРАВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

1. УСЛУГЕ СОЦИЈАЛНОГ И ДРУГОГ СТРУЧНОГ РАДА

ЧЛАН 29

Услугама социјалног рада, у смислу овог закона, сматра се превентивна дјелатност, дијагностика, третман и савјетодавно-терапијски рад заснован на примјени стручне помоћи појединцима, породицама и друштвеним групама да рјешавају своје животне тешкоће или помоћ у организовању локалних и других заједница да спречавају социјалне проблеме и ублажавају посљедице.

Право на услуге социјалног рада имају сви грађани.

Градоначелник може, уз сагласност Скупштине Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Скупштине), прописивати учешће грађана у трошковима одређених услуга социјалног рада које пружа социјална служба, а која нису у функцији превентиве, остваривања права из овог закона и правне заштите породице.

2. НОВЧАНА И ДРУГА МАТЕРИЈАЛНА ПРАВА

ЧЛАН 30

Редовна новчана и друга материјална помоћ има за циљ да се лицима у стању социјалне потребе и члановима њигових домаћинстава обезбиједи неопходна средства за издржавање, као и да се другим лицима у стању социјалне потребе обезбједи средства неопходна за ублажавање тешкоћа изазваних посебним околностима.

Редовна материјална помоћ може бити стална или повремена, исплаћена у новцу или издата у натури. Нацин измиривања ове обавезе ће регулисати одјељење.

ЧЛАН 31

Право на редовну новчану и другу материјалну помоћ има материјално необезбијеђено лице под сљедећим условима:

- Да има пребивалиште на подручју Дистрикта;

- Да је неспособно за рад;
- Да нема никаквих прихода;
- Да нема сродника који су по закону обавезни да га издржавају или ако их има да нису у могућности да извршавају обавезу издржавања.

ЧЛАН 32

Право на једнократну интервентну новчану или другу материјалну помоћ има лице којем усљед посебних околности потребан одговарајући облик социјалне заштите, под сљедећим посебним условима:

- Да има пребивалисте на територији Брчко Дистрикта БиХ;
- Да нема сродника који су по Закону обавезни да га издржавају или ако их има да нису у могућности да извршавају обавезу издржавања.
- Да има мјесечне приходе мање од 45% од просјечне мјесечне плате.
- Ако стање социјалне потребе не може бити задовољено по основу другог закона или прописа.

Једнократна интервентна помоћ не смије прећи износ редовне новчане и друге материјалне помоћи исплаћене у текућем мјесецу у складу са овим законом и може бити додијељена кориснику највише пет пута годишње.

Супротно од претходног става, накнада због смрти једног или више чланова породице ће бити исплаћена по преминулом члану породице само једном, у троструком износу редовне новчане и друге материјалне помоћи за мјесец у коме се исплаћује.

ЧЛАН 33

Неспособним за рад сматра се лице које испуњава један од сљедећих услова:

- Лице потпуно неспособно за рад, према прописима о пензијско-инвалидском осигурању;
- Лица старија од 65 година;
- Самохрани родитељ који се стара о једном или више дјете до једне године живота дијетета;
- Жена за вријеме трудноће, порођаја и послје порођаја у трајању предвиђеном по прописима о радним односима;
- Лице до навршене 15-те године живота;
- Лице с трајним сметњама у психичком и физичком развоју.

ЧЛАН 34

Неспособност за рад из претходног члана у првостепеном поступку утврђује стручна љекарска комисија коју именује Одјељење за здравство, јавну безбједност и остале услуге Владе Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Одјељење). Од овог прегледа ће бити изузета лица из тачака 1 и 5 претходног члана.

ЧЛАН 35

У другостепеном поступку одлучује стручна љекарска комисија коју именује градоначелник.

ЧЛАН 36

Материјална помоћ састоји се од:

1. сталне основне новчане помоћи;
2. породичног додатка;
3. додатка за школовање и оспособљавање за рад дјете с посебним потребама и пунољетна инвалидна лица;
4. додатак за његу и помоћ од другог лица;
5. повремене помоћи.

ЧЛАН 37

Стална основна новчана помоћ припада само једном члану домаћинства као кориснику помоћи, а додаци из тачака 2, 3 и 4 претходног члана члановима домаћинства корисника као сауживаоцима.

Када више чланова домаћинства испуњава услове за стицање права на сталну основну новчану помоћ, стална основна новчана помоћ припада оном члану домаћинства који има најповољније услове за стицање овог права.

ЧЛАН 38

Домаћинством у смислу овог закона сматра се заједница живота и привређивања чланова домаћинства и лица која траже материјалну помоћ.

Члановима домаћинства из претходног става сматрају се:

1. брачни друг и дијете (брачно, ванбрачно, усвојено, пасторче и дијете без родитељског старања узето на издржавање);
2. отац и мајка, очух и маћеха, усвојилац, дјед и баба (по оцу и мајци) и браћа и сестре корисника.

ЧЛАН 39

Стална основна новчана помоћ одређује се у висини од 21% од просјечне мјесечне плате.

ЧЛАН 40

Кориснику сталне основне новчане помоћи који се налази на издржавању казне затвора дуже од 30 дана не припада стална основна новчана помоћ.

Члановима домаћинства корисника из претходног става може се одредити стална основна новчана помоћ, ако за то постоје оправдани разлози.

ЧЛАН 41

Породични додатак припада члановима домаћинства корисника сталне основне новчане помоћи који су неспособни за рад и испуњавају неки од услова из члана 33 овог закона и износи по члану домаћинства најмање 20% од припадајућег износа сталне основне новчане помоћи.

Породични додатак не припада дјечи корисника сталне основне новчане помоћи за коју корисник прима додатак за школовање и оспособљавање за рад, односно додатак на дјецу.

ЧЛАН 42

Додатак за школовање и оспособљавање за рад припада кориснику сталне основне новчане помоћи за свако дијете до навршене 26. године живота, уколико се налази на редовном образовању и васпитању и износи по дјетету најмање 30% од припадајућег износа сталне основне новчане помоћи.

Додатак за школовање и оспособљавање за рад не припада дјечи корисника сталне основне новчане помоћи за коју корисник прима додатак на дјецу.

ЧЛАН 43

Додатак за његу и помоћ од другог лица припада кориснику сталне основне новчане помоћи, односно члану његовог домаћинства за кога остварује породични додатак, ако је парализован, оболио од дистрофије и сродних мишићних и неуромишићних обољења, тешко ометен у психичком развоју, слијеп или непокретан - коме је неопходна помоћ од другог лица, а под условом да није смјештен у организацију социјалне заштите и износи за сваког члана најмање 70% од припадајућег износа сталне основне новчане помоћи.

Додатак за његу и помоћ од другог лица, под условима из претходног става, припада и сваком другом лицу независно од тога да ли испуњава услове за материјално обезбјеђење, уколико то право не може да оствари по неком другом основу, с тим да му додатак за његу и помоћ од другог лица не може бити већи од 50% од највишег износа додатка за његу и помоћ од другог лица утврђеног овим законом.

Налаз и мишљење у смислу претходних ставова дају лекарске комисије одређене чланом 34 овог закона.

ЧЛАН 44

Право на повремену помоћ имају и материјално необезбијеђена лица која су способна за рад, а нађу се у стању социјалне потребе усљед тешкоћа изазваних посебним околностима из члана 21 овог закона, уколико испуњавају остале услове из члана 32 овог закона.

ЧЛАН 45

Градоначелник утврђује услове и критеријуме под којима се материјална помоћ може дјелимично или у цјелини дати у натури.

3. ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА ЖИВОТ И РАД МАЛОЉЕТНИХ ЛИЦА С ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА И ОДРАСЛИХ ИНВАЛИДНИХ ЛИЦА

ЧЛАН 46

Оспособљавање има за циљ да дјечи с посебним потребама и одраслим инвалидним лицима омогући оспособљавање за рад под посебним условима према њиховим склоностима и преосталој способности.

ЧЛАН 47

Оспособљавање за живот и рад остварују дјеца ометена у психофизичком развоју и одрасла лица са умањеним психофизичким способностима, без обзира на узрок настанка инвалидности, односно радне неспособности, ако то право не могу остварити по неком другом основу, а која се према психофизичким способностима и годинама живота могу оспособити за рад.

Право из става 1 овог члана припада и дјечи осигураника која су до дана ступања на снагу овог закона, то право остварила по прописима из пензијског и инвалидског осигурања.

ЧЛАН 48

Лице које се ради оспособљавања за живот и рад упућује на интернатски смјештај има право на трошкове смјештаја, исхране и превоза.

ЧЛАН 49

Трошкове смјештаја и превоза сноси лице које се смјешта на интернатски смјештај, родитељ, усвојилац, старалац или сродник који је дужан да издржава то лице или друго правно или физичко лице које је преузело ове обавезе.

Обавеза родитеља, усвојиоца, староца и сродника у сношењу трошкова из става 1 овог члана постоји, уколико приходи по члану домаћинства прелазе висину од 30% просјечне плате.

Учешће лица из става 2 овог члана у трошковима из става 1 овог члана, утврђује се посебном одлуком надлежног одјељења, у висини разлике износа укупног прихода по члану домаћинства и износи 30% од просјечне плате по члану домаћинства.

Трошкове смјештаја и пријевоза сноси буџет Дистрикта у висини износа сразмјерног материјалним могућностима лица из става 1 овог члана утврђеним на основу критеријума из ставова 2 и 3 овог члана.

4. СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ ИЛИ ДРУГУ ПОРОДИЦУ

ЧЛАН 50

Смјештај у установу социјалне заштите или другу породицу има за циљ да лицу у стању социјалне потребе обезбиједи социјалну заштиту која може да обухвати становање, исхрану, одијевање, здравствену и другу његу, васпитање и оспособљавање за рад.

ЧЛАН 51

Право на смјештај у установу социјалне заштите или другу породицу признаје се лицу коме породица не може да обезбиједи одговарајућу заштиту и лицу без породичног старања када се на други начин не може обезбиједити одговарајућа заштита.

Врсту права из става 1 овог члана, на основу свестраног разматрања потреба корисника и могућности његове породице, одређује надлежна установа социјалне заштите која рјешава о правима из овог закона.

4a. СМЈЕШТАЈ У УСТАНОВУ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 52

Смјештај у установу социјалне заштите остварује се упућивањем корисника у одговарајућу установу, у којој се обезбјеђује збрињавање (становање, исхрана, одијевање, нега, помоћ и старање), васпитање и образовање, оспособљавање за одређене радне активности и здравствена заштита у складу с посебним прописима, радно-окупационе, културно-забавне и рекреативно- рехабилитационе активности и услуге социјалног рада.

ЧЛАН 53

Право на смјештај у установу социјалне заштите има:

1. дијете без родитељског старања и дијете чији је развој ометен породичним приликама и то до оспособљавања за самосталан живот, повратка у сопствену породицу или збрињавања у породицу усвојиоца, или другу породицу, завршетка редовног школовања, односно оспособљавања за самосталан живот;

2. дијете с посебним потребама степена умјерене, теже и тешке менталне ометености, вишеструко ометено у развоју, дијете обољело од аутизма, као и дијете са сметњама у физичком развоју које нема услове у својој породици, док траје потреба за овим обликом заштите;

3. васпитно занемарено и васпитно запуштено дијете, док трају разлози за смјештај;

4. трудница и самохрана мајка с дјететом до девет мјесеци живота дјетета којој је, усљед материјалне необезбијеђености, неријешеног стамбеног питања, поремећених породичних односа и сличних ситуација, потребно привремено збрињавање,

5. одрасло инвалидно лице са тјелесним и чулним оштећењима, тешко хронично обољело лице и лице ометено у менталном развоју које није у могућности да самостално живи у породици због неповољних здравствених, социјалних, стамбених или породичних прилика и лица с поремећајима у понашању;

6. стара особа која због неповољних здравствених, социјалних, стамбених и породичних прилика није у могућности да живи сама или у породици.

4b. СМЈЕШТАЈ У ДРУГУ ПОРОДИЦУ

ЧЛАН 54

Право на смјештај у другу породицу имају лица која, у смислу овог закона, имају право на смјештај у установу.

Приликом избора породице у коју се корисник смјешта, служба која врши смјештај руководиће се нарочито личним својствима корисника и чланова породице у коју се смјешта, стамбеним и другим могућностима породице и потребама корисника.

ЧЛАН 55

Корисник се не може смјестити у другу породицу:

1. у којој је неко од чланова породице лишен родитељског права или пословне способности;
2. у којој су поремећени породични односи;
3. у којој неко од чланова породице има друштвено неприхватљиво понашање;
4. у којој би, због болести члана породице, било угрожено здравље корисника и остваривање сврхе смјештаја.

ЧЛАН 56

Међусобни односи службе која врше смјештај и породице у коју се врши смјештај уређује се писменим уговором на основу рјешења о смјештају. Уговор закључује одјељење са једним чланом породице, који на тај начин постаје хранилац. Хранилац има право на накнаду за издвајање корисника и накнаду за рад које се исплаћује из средстава намјењених за остваривање права из социјалне заштите.

Критеријуме за утврђивање висине накнаде утврђује градоначелник.

Смјештај у другу породицу престаје: споразумом уговорних страна, отказом уговора, раскидом уговора, смрћу корисника или смрћу члана породице који је закључио уговор о породичном смјештају, као и ако више не постоји разлог за примјену тог облика заштите.

Отказ уговора о смјештају корисника у другу породицу даје се писмено.

Отказни рок траје најмање 30 дана, у ком року је служба дужна да лицу на смјештају обезбиједи одговарајући облик заштите.

ЧЛАН 57

Трошкове смјештаја, односно дио трошкова, у установу која пружа услуге социјалне заштите или у другу породицу, сноси корисник заштите, родитељ, односно сродник који је дужан да издржава корисника, надлежни орган или друга организација и лица која су преузела плаћања трошкова.

ЧЛАН 58

Корисник учествује у трошковима свим својим приходима и примањима, умањеним за износ средстава за личне потребе.

У трошковима смјештаја корисника учествују и родитељи и сродници обавезни на издржавање, осим за лица ментално ометена у развоју степена теже и тешке менталне

ометености, као и лица вишеструко ометена у развоју с тежом и тешком менталном ометеношћу, лица обољела од аутизма и лица душевно обољела која су под старатељством.

Лицима смјештеним у установу социјалне заштите која су без прихода, обезбјеђују се средства за личне потребе, осим лицима тешко ментално ометеним у развоју и дјетету до седам година старости.

Критеријуме и мјерила за учешће родитеља, односно сродника у трошковима смјештаја у установу социјалне заштите и другу породицу и за одређивање износа средстава за личне потребе прописује градоначелник.

5. КУЋНА ЊЕГА И ПОМОЋ У КУЋИ

ЧЛАН 59

Кућна њега и помоћ у кући је организовано пружање разних услуга, као што су: прехрана, обављање кућних и других потребних послова и одржавање личне хигијене корисницима.

ЧЛАН 60

Помоћ и њега у кући може се одобрити лицу коме је због тјелесног или менталног оштећења или трајних промјена у здравственом стању неопходна помоћ и њега другог лица:

- Које нема могућност да му помоћ и његу обезбиједи родитељ, брачни друг и дјеца,
- Које нема могућност да помоћ и његу обезбиједи из личних средстава.

ЧЛАН 61

Помоћ и њега у кући може обухватити:

- Организовање прехране (набавка и достава готових оброка у кући, односно набавка живежних намирница, помоћ у припремању оброка и др.);
- Обављање кућних послова (као што су: поспремање стана, доношење воде, грева и слично, организовање прања и пеглања рубља, прање суђа, набавка лијекова и других потрепштина).

ЧЛАН 62

Помоћ и његу у кући пружа установа социјалне заштите, а може и правно и физичко лице с којим градоначелник склопи уговор.

ЧЛАН 63

Обавеза издржавања између сродника одређује се у складу с важећим прописима којима се уређују породични односи.

Могућност издржавања оцјењује се према приходима сродника обавезног да обезбјеђује издржавање, при чему се узимају у обзир његове породичне прилике и друге околности које могу бити од утицаја за утврђивање те могућности.

Центар за социјални рад рјешењем утврђује износ који је сродник, по основу учешћа у издржавању, у обавези да обезбиједи лицу неспособном за рад, у складу с критеријумима и мјерилима које прописује градоначелник.

ЧЛАН 64

Центар за социјални рад има право на накнаду средстава исплаћених на име материјалног обезбјеђења, додатка за помоћ и његу другог лица, смјештаја у установу социјалне заштите или смјештаја у другу породицу од лица која су по закону дужна да учествују у издржавању корисника, као и од корисника социјалне заштите у случају да отуђи непокретну имовину.

У случају смрти корисника социјалне заштите, Центар за социјални рад има право на накнаду износа исплаћеног на име издржавања лица наведених у ставу 1 овог члана из оставинске масе.

Центар за социјални рад, на основу правоснажног рјешења о признавању права на социјалну заштиту, има право на забиљежавање потраживања у земљишним књигама на непокретностима у власништву корисника социјалне заштите.

Средства обезбијеђена реализацијом захтјева из става 1 и 2 овог члана уплаћиваће се у буџет Дистрикта.

ЧЛАН 65

Право на материјалну помоћ и друге облике социјалне заштите може остварити лице које испуњава услове из члана 31 овог закона и услове прописане општим актом градоначелника, а има непокретну имовину која му представља сметњу код остваривања ових права, уколико ту своју имовину пренесе у имовину Дистрикта без накнаде, и то почевши од првог дана наредног мјесеца, од давања писмене изјаве о преносу непокретне имовине. Истовремено с преносом имовине градоначелник ће закључити уговор о доживотном издржавању с преносиоцем. Стандардни услови под којима ће се уговори о доживотном издржавању закључивати биће утврђени одлуком градоначелника.

Исплата материјалне помоћи и други облици социјалне заштите коју оствари лице из претходног става падају на терет буџета Дистрикта.

ЧЛАН 66

Центар за социјални рад, који пружа услуге социјалног рада у поступку рјешавања права из области социјалне заштите, може сваког тренутка извршити ревизију над признатим правом корисника, уколико дође до промјене околности које утичу на остварено право.

V. УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 67

О остваривању права на социјалну заштиту утврђених овим законом старају се установе социјалне заштите.

ЧЛАН 68

Установе социјалне заштите оснива Скупштина.

ЧЛАН 69

Установе социјалне заштите могу се основати у јавној, приватној и мјешовитој својини.

Актом о оснивању уређују се обавезе и права оснивача према установи, а уколико је више оснивача они међусобне односе регулишу уговором.

ЧЛАН 70

Установа социјалне заштите може се оснивати, ако су поред опших услова прописаних за оснивање установа, испуњени и следећи услови:

- Да постоји трајна потреба за обављање одређене дјелатности социјалне заштите;
- Да су утврђени основни задаци, дугорочни циљеви, план и програм рада установе;
- Да је обезбијеђен одговарајући простор и опрема, за успешан рад установе;
- Да су обезбијеђени потребни стручни и други радници;
- Да је утврђено финансирање и материјална средства потребна за рад установе;

- Да је постигнут потребан ниво квалитета оснивања установе;
- И други услови утврђени законом.

ЧЛАН 71

Ближе услове у погледу простора, опреме и потребних стручних и других радника установа социјалне заштите прописује одјељење.

ЧЛАН 72

Установа социјалне заштите коју оснива Скупштина, као и друго правно и физичко лице може почети да ради и обавља дјелатности када одјељење утврди да су испуњени услови за почетак рада и обављање дјелатности установе.

ЧЛАН 73

Установе социјалне заштите воде евиденцију о корисницима и документацију о стручном раду.

Одјељење прописује садржај и начин вођења евиденције и документације из става 1 овог члана.

ЧЛАН 74

Уколико се у установи социјалне заштите организује штрајк мора се обезбиједити, у зависности од дјелатности, несметано и континуирано обављање сљедећих послова:

1. редовна исплата новчаних примања корисника;
2. збрињавање, исхрана и здравствена заштита корисника смјештених у социјалне установе.

Одјељење посебним актом утврђује послове и задатке из става 1 овог члана који морају да се обављају за вријеме трајања штрајка, као и начин и услове за обављање тих послова и задатака.

ЧЛАН 75

Установе социјалне заштите у обављању своје дјелатности сарађују с корисником, породицом, грађанима, установама у области здравства, васпитања, образовања, оспособљавања и рехабилитације, организацијама Црвеног крста, инвалидским и другим

хуманитарним организацијама, другим установама и предузећима, вјерским организацијама и фондацијама.

ЧЛАН 76

У циљу унапређења области и појединих категорија корисника социјалне заштите, установе социјалне заштите могу формирати одговарајућа удружења.

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД И ОСТАЛЕ УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 77

Центар за социјални рад је јавна установа.

ЧЛАН 78

Ради обављања послова непосредне социјалне заштите, заштите породице, а нарочито породица с дјецом, као и обављања других послова утврђених законом и другим прописима за подручје Дистрикта оснива се Центар за социјални рад.

Центар за социјални рад је јавна установа коју оснива Скупштина.

На оснивање, регистрацију, дјелатност, престанак рада и друга питања у вези са радом Центра за социјални рад примјењује се прописима о установама.

Центар за социјални рад може се оснивати ако испуњава услове прописане законом и има најмање четири радника са завршеним факултетом или вишом школом, ВИИ/1 или ВИ/1 степен стручне спреме: психолог, педагог (педагог – психолог), социјални радник, правник и дефектолог.

ЧЛАН 79

У провођењу социјалне заштите и социјалног рада, Центар за социјални рад врши следећа јавна овлашћења:

- рјешава у првом степену о остваривању права из области дјечје заштите,
- рјешава у првом степену о остваривању права из области породичне заштите и старатељства,
- пружа услуге социјалног рада у поступку рјешавања с правима из области социјалне заштите,
- врши исплату новчаних права утврђених овим законом.

Центар за социјални рад, поред послова из става 1 овог члана, обавља и стручне послове у провођењу социјалне заштите и социјалног рада, породичне заштите и дјечије заштите:

1. открива и прати социјалне потребе грађана и проблеме у области социјалне заштите;

2. предлаже и предузима мјере у рјешавању стања социјалних потреба грађана и прати њихово извршење;
3. организује и проводи одговарајуће облике социјалне заштите и дјечје заштите и непосредно пружа услуге социјалне заштите и социјалног рада;
4. развија и унапређује превентивне активности које доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема;
5. пружа дијагностичке услуге, проводи одговарајући третман, савјетодавно-терапијске услуге и стручну помоћ корисницима;
6. подстиче, организује и координира професионални и добровољни рад у области социјалне заштите;
7. ради на извршавању васпитних мјера према малољетним лицима;
8. води евиденцију и документацију о пруженим услугама и предузетим мјерама у оквиру своје дјелатности;
9. врши и друге послове утврђене законом и одлуком градоначелника.

ЧЛАН 80

Одјељење ће утврдити нормативе и стандарде за обављање послова Центра за социјални рад у вршењу јавних овлашћења.

ЧЛАН 81

Установе социјалне заштите (у даљем тексту: установе) пружају услуге којима се у цјелини или дјелимично задовољавају социјалне и друге потребе корисника социјалне заштите.

Установе се оснивају ради збрињавања одређених категорија корисника социјалне заштите и обављања стручних и других послова социјалне заштите.

Рад установа социјалне заштите је јаван.

Јавност се може искључити у појединим поступцима, када је то утврђено прописима о породичним односима и о кривичном поступку.

Установе се оснивају одлуком Скупштине као:

1. Центар за социјални рад;
2. установе за дјецу:
 - за дјецу без родитељског старања,
 - за васпитно занемарену и запуштену дјецу,
 - за дјецу ометену у физичком или психичком развоју;
3. установа за одрасла и стара лица;
4. установа за социјално-здравствено збрињавање инвалидних и других лица;
5. установе за дневни боравак корисника социјалне заштите.

ЧЛАН 82

У обављању дјелатности установе не смију успостављати никаква ограничења у погледу територијалне, националне, вјерске, политичке и било које друге припадности корисника тих установа.

САМОСТАЛНО ОБАВЉАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ КАО ПРОФЕСИОНАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

ЧЛАН 83

Самостално обављање социјалне заштите као професионалне дјелатности обухвата послове савјетовалишта и послове пружања помоћи и његе.

ЧЛАН 84

Послове из члана 84.овог закона може обављати физичко лице ако:

- има одговарајућу стручну спрему,
- има пословну способност,
- има здравствену способност за обављање дјелатности,
- није у радном односу,
- располаже одговарајућим простором и опремом.

Послове из члана 84 овог закона не може обављати лице против кога се води истражни или казнени поступак или је правоснажно осуђено за казнено дјело против живота и тијела, против слободе и права човјека и грађанина, против достојанства лица и морала, против брака, породице и омладине.

ЧЛАН 85

Захтјев за обављање послова социјалне заштите из члана 84овог закона подноси се одјељењу које рјешењем издаје одобрење за почетак рада, након што утврди да су испуњени услови за рад прописани овим законом и одговарајућим подзаконским актима.

У случају подношења захтјева за проширење дјелокруга рада примијениће се став 1 овог члана.

ЧЛАН 86

Физичко лице које самостално као професионалну дјелатност обавља послове савјетовалишта и послове пружања помоћи и њега дужно је да о почетку, начину и дјелокругу рада обавијести Центар за социјални рад на чијем подручју дјелује.

Лице из става 1 овог члана у свом називу истиче име и презиме, адресу носиоца дјелатности и ознаку дјелатности.

ЧЛАН 87

Одјељење ће водити евиденцију физичких лица која самостално обављају професионалну дјелатност из члана 84 овог закона, којима је одобрила рад.

Садржај и начин вођења евиденције из става 1 овог члана прописале одјељење.

ЧЛАН 88

Стручне послове у савјетовалишту може обављати радник високе стручне спреме друштвеног усмјерења који има најмање три године радног искуства на истим или сличним пословима.

Више лица која испуњавају услове из става 1 овог члана могу основати заједничко савјетовалиште.

ЧЛАН 89

Послове помоћи и њега може обављати физичко лице које има најмање средњу стручну спрему, а може запослити до три радника.

ЧЛАН 90

Физичко лице које самостално обавља социјалну заштиту као професионалну дјелатност дужно је да:

- пружа услугу у складу с рјешењем Центра за социјални рад,
- у обављању послова социјалне заштите из члана 84 овог закона примјењује методе стручног рада, поштује однос корисника, његово достојанство и неповредивост личног и породичног живота и чува професионалну тајну,
- води евиденцију о пруженим услугама,
- даје податке о свом раду на захтјев надлежног одјељења.

ЧЛАН 91

Рјешење за самостално обављање социјалне заштите као професионалне дјелатности престаје:

1. одјавом,
2. по сили закона и
3. рјешењем надлежног одјелења.

ЧЛАН 92

Рјешење за самостално обављање социјалне заштите као професионалне дјелатности престаје по сили закона ако лице које има рјешење за рад:

1. умре,
2. изгуби потпуно или дјелимично пословну способност,
3. заснује радни однос с пуним радним временом,
4. буде правоснажном судском пресудом осуђено за казнено дјело које представља забрану за самостално обављање социјалне заштите као професионалне дјелатности, као и казнено дјело учињено у тој дјелатности или у свези с том дјелатношћу,
5. изгуби опшу или посебну здравствену способност за обављање послова,
6. више од три мјесеца не подмирује доспјеле обавезне доприносе прописане посебним законима.

Одјелење рјешењем утврђује престанак самосталног обављања социјалне заштите као професионалне дјелатности.

ЧЛАН 93

Одјелење доноси рјешење о престанку самосталног обављања социјалне заштите као професионалне дјелатности ако се недостаци у обављању послова утврђени инспекцијским надзором не отклоне у одређеном року.

Рјешење о престанку самосталног обављања послова социјалне заштите из става 1 овог члана одјелење може донијети и у случају:

1. Ако лице коме је издато рјешење за обављање послова не обавља послове лично или ако користи рад других лица супротно одобрењу.
2. Ако лице коме је издато рјешење престане с радом без допуштења надлежног одјелења.
3. Ако и након упозорења надлежног одјелења које обавља инспекцијски надзор не поступи у складу с чланом 91 овог закона.

ЧЛАН 94

Лица која самостално обављају социјалну заштиту као професионалну дјелатност могу привремено обуставити пословање због болести или другог оправданог разлога.

О привременом обустављању послова мора се обавијестити одјелење и Центар за социјални рад.

ЧЛАН 95

Лицу које самостално обавља социјалну заштиту као професионалну дјелатност одјељење може повјерити обављање дијела послова из члана 80 овог закона, а Центар за социјални рад друге послове у складу са овим законом.

За обављање послова из става 1 овог члана одјељење склапа уговор с лицем које самостално обавља социјалну заштиту као професионалну дјелатност.

Одјељење може овластити Центар за социјални рад за склапање уговора из става 2 овог члана.

ЧЛАН 96

Установе социјалне заштите те физичка лица која самостално обављају социјалну заштиту као професионалну дјелатност и у просторијама у којима врше ову дјелатност у вези са условима коришћења комуналних услуга и електричне енергије изједначена су са домаћинством

НАДЗОР НАД СТРУЧНИМ РАДОМ УСТАНОВА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ЧЛАН 97

Надзор над стручним радом установа социјалне заштите (у даљем тексту: надзор) има за циљ унапређивање стручног рада, инструктаже и правовремено указивање на неправилност и пропусте у стручном раду, ради предузимања одговарајућих мјера потребних за спречавање или отклањање штетних посљедица.

ЧЛАН 98

Надзор обавља одјељење, на основу програма које ће само донијети.

ЧЛАН 99

Надзор се врши стално и систематски укључујући непосредан увид, контролу и друге облике провјере остваривања задатака, односно начина организовања и примјене одговарајућих стручних поступака и метода на остваривању појединих права и облика социјалне заштите, као и пружање непосредне стручне помоћи.

ЧЛАН 100

Након обављеног надзора дјелење подноси извјештај градоначелнику у року од 8 дана.

Извјештај обавезно садржи:

1. приказ утврђеног стања,
2. предлог мјера и рокове за отклањање недостатака и
3. предлог других мјера које службеник с посебним овлашћењима сматра неопходним.

ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ СРЕДСТАВА

ЧЛАН 101

Средства за остваривање права утврђених овим законом обезбјеђују се буџетом Дистрикта, као и:

1. Буџетом БиХ,
2. Доприносима,
3. Порезима,
4. Донацијама,
5. И другим начинима у складу са законом.

У погледу примјене одредаба из тацака 2 и 3 претходног става, градоначелник је овлашћен да донесе одлуку о привременим стопама које ће се примјењивати до доношења одговарајућих прописа.

У буџету Дистрикта обезбјеђују се средства за материјално обезбјеђење, додатак за помоћ и његу другог лица, смјештај у установу социјалне заштите, смјештај у другу породицу, помоћ у кући, те услуге социјалног рада и финасирање установа социјалне заштите за вршење јавних овлашћења повјерених овим законом.

У буџету БиХ обезбјеђују се средства за изградњу, адаптацију, санацију и опремање установа социјалне заштите.

ЧЛАН 102

Средства која се обезбјеђују у буџету Брчко Дистрикта БиХ за функционално обезбјеђење корисника социјалне заштите исплаћују се директно корисницима.

Центар за социјални рад дужан је да средства из става 1 овог члана, правда правоснажним рјешењем о признатим правима, као и благовремено достављеним списковима корисника потраживања.

ЧЛАН 103

Установе социјалне заштите стичу средства за рад извршењем програма социјалне, здравствене и васпитно образовне дјелатности, радног оспособљавања према обиму и квалитету услуга и утврђеним појединачним цијенама и програмом у цјелини.

Односи Одјељења и установе социјалне заштите у погледу преношења средстава, коришћења смјештаја и других питања од значаја за обезбјеђење права на смјештај ближе се уређују уговором.

ЧЛАН 104

Установе социјалне заштите могу стицати средства из других извора.

ЧЛАН 105

Одјељење прописује критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуга и утврђује цијене услуга за смјештај корисника, у складу са овим законом, цијеном програма рада Центра за социјални рад у дијелу послова који се односе на вршење јавних овлашћења, као и цијену програма за вршење радног оспособљавања корисника у одговарајућој организацији која обавља послове оспособљавања.

Одјељење прописује критеријуме и мјерила за утврђивање цијене услуга и утврђује цијене услуга у социјалним установама које оснива Скупштина Брчко Дистрикта БиХ.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 106

Новчаном казном од 500,00 КМ до 1.000,00 КМ казниће се за прекршај установа ако:

- кориснику, противно одредбама овог закона, ускрати или ограничи права која му припадају,
- омогући коришћење права лицу коме не припада право по овом закону или му не припада у том облику,
- не прими лице које упути Центар за социјални рад,
- отпусти корисника из установе супротно одредбама.

За прекршај из става 1 овог члана казниће се и одговорно лице у установи, новчаном казном од 100,00 КМ до 400,00 КМ.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 107

Сви корисници који су остварили право по Привременој одлуци о социјалној заштити лица у стању социјалне потребе на подручју Дистрикта, дужни су да прођу ревизију у року од шест мјесеци, а поступци за остваривање права прије ступања на снагу овог закона, а који нису завршени окончаће се по одредбама овог закона.

ЧЛАН 108

Одјељење ће ради провођења овог закона у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети одговарајуће прописе и опште акте из своје надлежности.

ЧЛАН 109

Постојеће установе које обављају дјелатност социјалне заштите, дужне су да ускладе и друге опште акте са одредбама овог закона у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу прописа из члана 110 овог закона.

ЧЛАН 110

Установе социјалне заштите дужне су да ускладе свој рад и организацију и све опште акте са одредбама овог закона у року од 1 године од дана ступања на снагу овог закона.

ЧЛАН 111

Градоначелник ће на предлог одјељења и Одјељења за образовање Владе Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у року од једне године од дана ступања овог закона донијети одлуку о откривању, оцјењивању способности, разврставању и евиденцији дјецe и омладине ометене у психичком и физичком развоју.

ЧЛАН 112

Одјељење ће у року од 1 године од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

1. општим, техничким и стручним условима за остваривање и рад установа социјалне заштите;
2. евиденцији и документацији које воде службе социјалне заштите;
3. условима за рјешавање стамбене проблематике.

ЧЛАН 113

До доношења прописа из претходног члана примјењиваће се:

1. Правилник о откривању, оцјењивању и способности, разврставању и евиденцији дјеце и омладине ометене у физичком и психичком развоју (»Сл. лист СР БиХ« број 33/86),
2. Правилник о општим, техничким и стручним условима за оснивање и рад установа социјалне заштите (»Сл. лист СР БиХ« број 12/72),
3. Правилник о евиденцији и документацији коју воде службе за социјалну заштиту (»Сл. лист СР БиХ« број 12/72).

ЧЛАН 114

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Привремена одлука о социјалној заштити лица у стању социјалне потребе на подручју Брчко Дистрикта БиХ.

ЧЛАН 115

Овај акон ступа на снагу осмог (8.) дана од дана објављивања у »Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ«.

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA

Број:0-02-022-328/02
Брчко, 13. децембар 2002. године

ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ БРЧКО ДИСТРИКТА

Мирсад Ђапо, дипл. правник